

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВК 3 Правове регулювання окремих інститутів
міжнародного приватного права

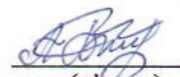
ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Литвиненко В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«27» серпня 2025 р.

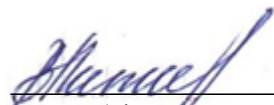
Розробник (-и): Барабаш А.Г., доцент кафедри, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від «27» серпня 2025 р. № 8.

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Литвиненко В.М.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	1 рік, 2 семестр Освітня програма «Адміністративна та цивільна юстиція»
Викладач (-і)	Барабаш Алла Григорівна, доцент кафедри публічного та приватного права, канд. юрид. наук, доцент
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	barabash@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Поглиблене вивчення окремих інститутів міжнародного приватного права зумовлене інтеграцією України до європейського простору, глобалізацією економічних відносин та посиленням зовнішньої міграції в країнах. У курсі «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права» приділяється увага як інститутам загальної частини міжнародного приватного права, так і – інститутам особливої частини. Під час вивчення дисципліни ЗВО мають можливість опанувати інститут колізійних норм у міжнародному приватному праві, інститут зворотного відсилання та відсилання до права третьої держави, інститут обходу закону, інститут застереження про публічний порядок, інститут взаємності та реторсії, інститут суб'єктів міжнародного приватного права, інститут права власності, інститут міжнародних перевезень, інститут шлюбно-сімейних відносин, інститут нотаріальних відносин за участі іноземного елемента, інститут недоговірних зобов'язань, інститут міжнародного цивільного процесу, інститут міжнародного комерційного арбітражу.

3. Мета та цілі курсу. Метою вивчення дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями про особливості колізійного та матеріально-правового регулювання міжнародних приватних відносин.

Цілями вивчення дисципліни «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права» є:

- поглиблення у здобувачів вищої освіти знань щодо особливостей правового регулювання приватних відносин за участі іноземного елемента (зокрема, майнових відносин, відносин інтелектуальної власності, транспортних відносин, шлюбних відносин, сімейних відносин, позадоговірних зобов'язань);

- формування навичок у здобувачів вищої освіти самостійно аналізувати та робити висновки щодо застосування правопорядку тієї чи іншої країни для регулювання певних відносин.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути та/ або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

1) загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

2) спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

4. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні результати навчання (РН), передбачені освітньою програмою:

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

5. Пререквізити --

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин Д / З
Лекції	16 / 10
Практичні заняття	16 10
Самостійна робота	88 / 100
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів	4

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи. Проведення занять відбувається на парах згідно розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Інститут колізійних норм у міжнародному приватному праві. Загальні поняття міжнародного приватного права.

Тема 1. Інститут колізійних норм у міжнародному приватному праві

Поняття колізійної норми у міжнародному приватному праві. Структура колізійної норми. Імперативні колізійні норми. Диспозитивні колізійні норми. Альтернативні колізійні норми. Кумулятивні колізійні норми.

Основні формули прикріплення (типи колізійних прив'язок). Особистий закон фізичної особи (*lex personae*): закон громадянства (*lex patriae*, *lex nationalis*) та закон місця проживання (*lex domicilii*). Закон національності юридичної особи (*lex societatis*). Закон місця знаходження речі (*lex rei sitae*). Закон, обраний особою, яка здійснила правочин (*lex voluntatis*). Закон місця здійснення акту (*lex loci actus*). Закон місця укладення договору (*lex loci contractus*). Закон місця виконання договору (*lex loci solutionis*). Закон місця укладення шлюбу (*lex loci celebrationis*). Закон місця заподіяння шкоди (*lex loci delicti commissi*). Закон країни продавця (*lex venditoris*). Закон валюти боргу (*lex monetalis*). Закон найбільш тісного зв'язку (*proper law*). Закон суду, який вирішує спір (*lex fori*). Закон місця роботи (*lex loci laboris*). Закон місця вчинення правопорушення (*lex loci delicti commissi*). Закон прапора (*lex flagi*).

Необхідність встановлення змісту іноземного права. Проблеми кваліфікації у міжнародному приватному праві. Основні способи кваліфікації. Кваліфікація за законом суду (*lex fori*). Кваліфікація за системою права тієї держави, до якої відсилає колізійна норма (*lex cause*). Кваліфікація за принципом автономної кваліфікації.

Тема 2. Загальні поняття міжнародного приватного права.

Інститут зворотного відсилання та відсилання до права третьої держави. Теорія відсилань (*renvoi*). Позитивні колізії. Негативні колізії. Принцип однократного застосування колізійної норми.

Обхід закону у міжнародному приватному праві. *Agere in fraudem legis*. Наслідки обходу закону.

Застереження про публічний порядок у міжнародному приватному праві. Основні елементи «українського публічного порядку». Публічний порядок за законодавством зарубіжних країн.

Взаємність у міжнародному приватному праві. Колізійно-правова взаємність у міжнародному приватному праві. Матеріально-правова взаємність у міжнародному приватному праві. Процесуально-правова взаємність у міжнародному приватному праві.

Поняття та ознаки реторсії. Основні положення Закону України «Про санкції».

Змістовий модуль 2. Інститут суб'єктів міжнародного приватного права. Інститут права власності у міжнародному приватному праві.

Тема 3. Інститут суб'єктів міжнародного приватного права

Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Громадяни даної держави, іноземці, особи без громадянства (апатриди) та особи, що мають подвійне громадянство (біпатриди). Міжнародно-правовий статус фізичних осіб.

Особистий закон фізичної особи. Значення колізійних прив'язок *lex patriae*, *lex domicilii*, *propag law* для інституту фізичної особи у міжнародному приватному праві.

Правовий статус іноземців в Україні. Правовий статус іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Транзитна віза, короткострокова віза, довгострокова віза.

Правове становище громадян України за кордоном. Основні положення Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України». Документи, що дають право на в'їзд в Україну та виїзд з України. Обмеження права виїзду громадян України за кордон. Суб'єкти, які мають право перетинати державний кордон, у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану. Повноваження консульських установ України.

Види правових режимів іноземних осіб.

Юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права. Інститут юридичної особи за законодавством зарубіжних країн. Особистий закон юридичної особи *lex societatis*. Визначення особистого закону юридичної особи за критерієм інкорпорації. Визначення особистого закону юридичної особи за критерієм осілості. Визначення особистого закону юридичної особи за критерієм місця здійснення основної діяльності. Міжнародна уніфікація визначення особистого закону юридичної особи.

Іноземні юридичні особи в Україні. Утворення іноземними юридичними особами відокремлених підрозділів.

Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного приватного права.

Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Особи, що представляють державу у приватноправових відносинах з «іноземним елементом». Норми законодавства України про державу Україна як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та види імунітету держави. Функціональний імунітет держави. Судовий імунітет держави. Імунітет держави від попереднього забезпечення позову. Майновий імунітет держави.

Тема 4. Інститут права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві

Поняття права власності. Різновиди власності. Довірча власність (Trust). Поняття та види інших речових прав. Основні колізійні питання права власності у міжнародному приватному праві. Правовий режим права власності держав. Правовий режим об'єктів права власності іноземних фізичних та юридичних осіб в Україні. Правовий режим об'єктів права власності українських фізичних та юридичних осіб за кордоном.

Інвестування в міжнародному приватному праві. Правовий режим іноземних інвестицій.

Колізійні питання особистих немайнових прав та інтелектуальної власності. Основні положення про міжнародно-правову охорону авторських та суміжних прав. Право промислової власності у міжнародному приватному праві. Комп'ютерні програми як об'єкт авторського права. Комп'ютерні програми як об'єкт патентного права. Правова охорона комп'ютерних програм.

Біотехнологія, інтегральні мікросхеми, репрографія, домашні аудіо- та відеозаписи, доменні імена, нова техніка зв'язку, цифрові системи поширення інформації. Електронна торгівля.

Змістовий модуль 3. Інститут міжнародних перевезень у міжнародному приватному праві. Інститут шлюбно-сімейних відносин у міжнародному приватному праві.

Тема 5. Інститут міжнародних перевезень у міжнародному приватному праві

Поняття міжнародних перевезень. Правовий статус міжнародних транспортних організацій.

Види міжнародних перевезень. Матеріально-правові норми міжнародних багатосторонніх конвенцій, які регулюють укладення договорів перевезення пасажирів, ручної поклажі, багажу, вантажу, відповідальність за їх неналежне виконання чи невиконання, а також звільнення перевізника від відповідальності, якщо перевезення здійснюється: а) залізничним транспортом; б) повітряним транспортом; в) автомобільним транспортом; г) морським транспортом; д) річковим транспортом.

Матеріально-правові норми міжнародних двосторонніх договорів, які регулюють перевезення пасажирів, ручної поклажі, багажу, вантажу залежно від виду транспорту.

Колізійні норми, використовувані для з'ясування права, яке слід застосувати до вирішення колізійних питань, що виникають внаслідок: а) укладення договору перевезення; б) неналежного виконання чи невиконання договору перевезення; в) клопотання перевізника про звільнення його від відповідальності.

Матеріально-правові норми «внутрішнього» за походженням законодавства держав, які регулюють укладення договорів міжнародного перевезення пасажирів, ручної поклажі, багажу, вантажу різними видами транспорту, відповідальність за їх неналежне виконання чи невиконання, а також звільнення перевізника від відповідальності.

Поняття змішаного перевезення. Правове регулювання змішаних перевезень. Колізії, що виникають у випадках здійснення змішаних перевезень, та формули прикріплення, застосовувані для їх вирішення.

Особливості перевезення меблів, пошти, померлих осіб. Особливості перевезення небезпечних вантажів. Правове регулювання транзитних перевезень.

Тема 6. Інститут шлюбно-сімейних відносин у міжнародному приватному праві.

Поняття шлюбу за законодавством зарубіжних країн. Матеріальні умови укладання шлюбу. Форма шлюбу. Формальні умови укладання шлюбу. Законодавство ЄС у галузі шлюбу. Основні положення Регламенту Ради (ЄС) 2016/1103 від 24 червня 2016 року, що реалізує розширення співробітництва в галузі права, застосовного права, а також визнання та виконання рішень з питань режиму майна подружжя. Основні положення Регламенту Ради (ЄС) 2016/1104 від 24 червня 2016 року, що реалізує розширення співробітництва в галузі юрисдикції застосовного права, а також визнання та виконання рішень з питань майнових наслідків майна

партнерів, що перебувають у зареєстрованому партнерстві. Поняття зареєстрованого партнерства.

Право на шлюб. Укладення та припинення шлюбу в міжнародному приватному праві. Колізійні прив'язки, які застосовуються до регулювання відносин укладення та припинення шлюбу в міжнародному приватному праві. Правовідносини подружжя в міжнародному приватному праві.

Міжнародне усиновлення. Колізійні прив'язки, які застосовуються до регулювання відносин усиновлення. Країни, усиновлення в яких за участю іноземного елемента регулюється особистим законом усиновлювача. Країни, усиновлення в яких за участю іноземного елемента регулюється особистим законом усиновленого. Основні положення Європейської конвенції про усиновлення дітей від 27 листопада 2008 року. Матеріально-правові норми Сімейного кодексу України про усиновлення.

Поняття транскордонного сурогатного материнства. Види сурогатного материнства: повна сурогатність, часткова або гендерна сурогатність. Альтруїстичний режим сурогатного материнства. Дозвільний режим сурогатного материнства. Заборонний режим сурогатного материнства. Презумпція материнства сурогатної матері. Презумпція материнства генетичної матері. Колізійне регулювання встановлення походження дитини.

Права та обов'язки батьків та дітей за законодавством зарубіжних країн. Аліментні зобов'язання у міжнародному приватному праві. Основні положення Конвенції про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання від 2 жовтня 1973 року. Основні положення Конвенції про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання від 23 листопада 2007 року.

Застосування законодавства іноземних держав, міжнародних договорів при вчиненні нотаріальних дій згідно Закону України «Про нотаріат». Застосування права при охороні спадкового майна та при видачі свідоцтва про право на спадщину у справах за участі іноземного елемента. Прийняття нотаріусами документів, складених за кордоном. Зносини нотаріусів з іноземними органами юстиції. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.

Змістовий модуль 4. Інститут недоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес.

Тема 7. Інститут недоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві

Колізійні питання деліктних зобов'язань. Колізійні прив'язки застосовувані до відносин зобов'язань із заподіяння шкоди. Закон місця заподіяння шкоди (*lex loci delicti commissi*). Закон місця результату шкоди. Закон громадянства (*lex patriae*, *lex nationalis*) та закон постійного місця проживання делінквента і потерпілої особи (*lex domicilii*). Закон, з яким правопорушення має більш тісний зв'язок (*proper law*). Право потерпілого обирати правопорядок держави, у відповідності до котрого буде пред'являтися вимога про відшкодування шкоди (*lex voluntatis*).

Міжнародно-правове регулювання деліктних відносин. Основні положення Регламенту (ЄС) №864/2007 Європейського парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про право належне до застосування щодо позадоговірних зобов'язань (Рим II). Двосторонні угоди між Україною та іноземними державами про правову допомогу стосовно деліктних правовідносин.

Застосування права та відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товару.

Застосування права та відповідальність за заподіяну шкоду при набутті, збереженні майна без достатньої правової підстави.

Застосування права та відповідальність за шкоду заподіяну вчиненням дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Застосування права та відповідальність за шкоду заподіяну веденням переговорів під час укладення договору.

Гаазька конвенція 1973 р. про відповідальність за шкоду, заподіяну товаром. Особливості визначення права, що належить до застосування при порушенні особистих немайнових прав.

Тема 8. Міжнародний цивільний процес

Поняття міжнародного цивільного процесу. Міжнародні процесуальні відносини: цивільне процесуальне становище іноземців, осіб без громадянства, іноземних підприємств і організацій; судовий імунітет іноземної держави та її дипломатичних представників, міжнародних (міждержавних) організацій. Міжнародна підсудність (юрисдикція) із цивільних справ; іноземні судові доручення; визнання та примусове виконання іноземних судових рішень із цивільних справ. Джерела міжнародного цивільного процесу. Нормативні акти України як джерела міжнародного цивільного процесу. Міжнародні договори як джерела міжнародного цивільного процесу.

Міжнародна підсудність цивільних справ з іноземним елементом. Критерії визначення міжнародної підсудності. Виключна підсудність справ судам України. Договірна підсудність в цивільних та торговельних справах.

Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Поняття іноземної особи. Цивільна процесуальна правоздатність іноземних осіб. Цивільна процесуальна дієздатність іноземних осіб. Особливості визначення місцезнаходження юридичної особи.

Визнання та виконання іноземних судових рішень. Підсудність справ про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Подання клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Процесуальні дії щодо виконання судових доручень іноземних судів. Зміст та форма доручення про надання правової допомоги.

Тематика семінарських занять

1. Поняття та предмет міжнародного приватного права.
2. Методи міжнародного приватного права.
3. Джерела міжнародного приватного права.
4. Поняття та структура колізійної норми. Види колізійних норм.
5. Основні формули прикріплення (типи колізійних прив'язок).
6. Проблема кваліфікації у міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікації.
7. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої держави.
8. Обхід закону в МПрП.
9. Застереження про публічний порядок у МПрП.
10. Взаємність та реторсія у МПрП.
11. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права.
12. Особистий закон фізичної особи.
13. Правовий статус іноземців в Україні.
14. Правове становище громадян України за кордоном.
15. Юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права.
16. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.
17. Загальні питання права власності за законодавством України та законодавством зарубіжних країн.
18. Колізійне регулювання відносин власності у міжнародному приватному праві.
19. Правове становище власності України за кордоном.
20. Право інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві.

- 21.Поняття міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень.
- 22.Міжнародні морські перевезення.
- 23.Міжнародні залізничні перевезення.
- 24.Міжнародні автомобільні перевезення.
- 25.Поняття шлюбу, матеріальні умови шлюбу, формальні умови реєстрації шлюбу за законодавством зарубіжних країн.
- 26.Колізійні питання оформлення шлюбу в міжнародному приватному праві.
- 27.Колізійні питання припинення шлюбу в міжнародному приватному праві.
- 28.Міжнародне усиновлення в міжнародному приватному праві.
- 29.Сурогатне материнство в міжнародному приватному праві.
- 30.Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві.
31. Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві.
32. Колізійні питання деліктних зобов'язань. Колізійні прив'язки застосовувані до деліктних зобов'язань.
33. Міжнародно-правове регулювання деліктних зобов'язань.
34. Колізійне регулювання недоговірних зобов'язань, що виникли у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.
35. Колізійне регулювання недоговірних зобов'язань, що виникли у зв'язку з вчиненням дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.
36. Колізійне регулювання недоговірних зобов'язань, що виникли у зв'язку з недобросовісним веденням переговорів під час укладення договору (*culpa in contrahendo*).
37. Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела.
38. Міжнародна підсудність цивільних справ з іноземним елементом.
39. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі.
40. Визнання та виконання іноземних судових рішень.

Тематика самостійної роботи

Поняття основного правопорядку (публічного порядку) за правовими нормами України. Джерела права України, що містять норми про публічний порядок. Зміст концепції обходу закону. Сфери використання обходу закону. Держави, у яких заборонено обхід закону. Держави, у яких дозволено обхід закону. Норми законодавства України про обхід закону. Необхідність встановлення змісту іноземного права. Іноземне право як «право» або «факт». Типовий, для суб'єктів права більшості держав, спосіб встановлення змісту норм права іноземної держави. Міжнародне співробітництво з питань встановлення змісту норм права іноземної держави. Наслідки невстановлення змісту іноземного права. Законодавство України про встановлення змісту норм права іноземної держави.

Колізійні прив'язки, застосовувані до визначення право- та дієздатності апатрида. Колізійні норми, застосовувані до визнання іноземного громадянина чи особи без громадянства безвісно відсутніми, оголошення його померлим. Колізійні норми Закону України «Про міжнародне приватне право» про право здійснення підприємницької діяльності іноземцями. Поняття офшорних зон. Уніфікація юридичних норм, що відображають теорії «національності» юридичної особи. Правовий статус міжнародних юридичних осіб. Брюссельська конвенція 1968 р. про регулювання й визнання товариств без права юридичної особи (ст. 8). Види імунітету держави.

Поняття націоналізації. Наслідки націоналізації для осіб, що вступають у цивільно-правові відносини з «іноземним елементом». Екстратериторіальна дія законів іноземної держави про націоналізацію.

Поняття іноземної інвестиції. Об'єкти іноземного інвестування. Суб'єкти здійснення іноземних інвестицій. Правові режими, що надаються суб'єктам здійснення іноземних інвестицій для реалізації їх прав і виконання обов'язків. Державні гарантії, що надаються іноземним інвесторам.

Територіальний характер авторських прав і прав на винаходи. Міжнародна торгівля інтелектуальною власністю. Охорона авторських та суміжних прав нормами міжнародних договорів і національного законодавства. Значення норм європейських міжнародних договорів у сфері патентного права для заявників з України. Значення міжнародних організацій для захисту інтелектуальної власності (Всесвітня організація інтелектуальної власності, Світова організація торгівлі). Угода TRIPS. Колізійні норми законодавства України, що застосовуються до правочинів, предметом яких є право інтелектуальної власності.

Конфлікт юрисдикцій у міжнародному цивільному процесі *lis alibi pendens*. Способи подолання конфлікту юрисдикцій у міжнародному цивільному процесі. Документи, які додаються до клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Розгляд клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду. Підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду.

Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу. Переваги міжнародного комерційного арбітражу. Постійно діючі міжнародні комерційні арбітражі. Арбітражна угода. Порядок та форма укладення арбітражної угоди. Основні вимоги до арбітражної угоди. Арбітражне застереження. Арбітражний розгляд. Контроль і виконання арбітражних рішень.

Правовий статус Міжнародного комерційного арбітражного суду при ТПП України. Правовий статус морської арбітражної комісії при ТПП України.

Міжнародно-договірна уніфікація міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж (ЮНСІТРАЛ).

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права» включає <i>поточний та семестровий контроль знань</i> . Під час семестру ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки на екзамені. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен. Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.
--	--

	Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання аналітичного огляду наукових статей, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи. Семестровий контроль по закінченню семестру проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання екзамену розроблені білети. Білети складаються з трьох питань (кожне питання оцінюється максимум у 13 балів). У 12-13 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 10-11 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 6-9 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Вимоги до КР	Підсумкова контрольна робота проводиться за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вимоги до написання контрольних робіт розміщуються на платформі дистанційного навчання «MOODLE». Виконані контрольні роботи ЗВО також підгружають в систему «MOODLE». Максимальна кількість балів за контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 10. Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи: 10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 8-6

	балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування нормативним матеріалом. 5-4 бали здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 3-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно. Зауваження до контрольної роботи викладач пише в системі «MOODLE».
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

	поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання. Оцінювання виконання аналітичного огляду наукової статті, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - 4-5 балів – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - 4-3 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - 3-2 бал – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - 1-0 балів – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 бали. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), він не допускається до складання екзамену, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість

	повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	---

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Інститут колізійних норм у міжнародному приватному праві. Загальні поняття міжнародного приватного права</i>		0...13
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...6
2	Аналітичний огляд наукової статті, індивідуальна робота	0...7
<i>Змістовий модуль 2. Інститут суб'єктів міжнародного приватного права. Інститут права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві</i>		0...13
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...6
2	Аналітичний огляд наукової статті, індивідуальна робота	0...7
<i>Змістовий модуль 3. Інститут міжнародних перевезень у міжнародному приватному праві. Інститут шлюбно-сімейних відносин у міжнародному приватному праві</i>		0...13
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...6
2	Аналітичний огляд наукової статті, індивідуальна робота	0...7
<i>Змістовий модуль 4. Інститут недоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес.</i>		0...13
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...6
2	Аналітичний огляд наукової статті, індивідуальна робота	0...7
<i>Підсумкова контрольна робота</i>		0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка, затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf> та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystanczijne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час

проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрядження з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ : Алерта. 2024. 256 с.
2. Міжнародне приватне право : навч. посібник / І. І. Килимник, А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 111 с.
3. Міжнародне приватне право: особлива частина : навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. – Харків : Право, 2023. 520 с.
4. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Вид. 8-ме, переробл. і допов. Київ : Алерта, 2021. 524 с.
5. Private International Law: contemporary Challenges and Continuing Relevance. Edited by Franco Ferrari, Professor of Law and Director, Center for Transnational Litigation, Arbitration, and Commercial Law, New York University, New York, US and Diego P. Fernández Arroyo, Professor of Law, Director of the LLM in Transnational & Dispute Settlement, SciencesPo Law School, Paris, France. 2019. 520 p.

11. Інтернет-джерела.

1. <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=8035> (посилання на сторінку «Правове регулювання окремих інститутів міжнародного приватного права» в системі дистанційного навчання Moodle)
2. https://www.hcch.net/en/home?utm_source=chatgpt.com (офіційний сайт Гаазької конференції)
3. https://www.hcch.net/ukrainian?utm_source=chatgpt.com (Гаазькі конвенції українською мовою)
4. <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> (EUR-Lex – база законодавства Європейського Союзу)
5. <https://treaties.un.org/> (UN Treaty Collection (UNTC) – база договорів ООН)
6. <http://rada.gov.ua/ru> (офіційний сайт Верховної Ради України)